

CLIMATE ACTION

Kliimameetmed

EMSK kodanikuühiskonna auhind 2021

Kodanikuühiskonna algatuste suurepärase tulemuste tunnustamin

Euroopa Majandus- ja
Sotsiaalkomitee

Sisaldus

Eessõna	1
Õiglase ülemineku suunas	2
Aeg koostööks	2
Kodanike pühendumus ja eesmärgid	3
Viis auhinnatud projekti	4
Esimene koht: Grootouders voor het Klimaat (vanavanemad kliima toetuseks) – BELGIA	4
Teine koht: Associació Catalana Enginyeria Sense Fronteres (Kataloonia piirideta insenerid) – HISPAANIA	5
Kolmas koht: Ateliere Fara Frontiere.....	6
(piirideta töökoda) – RUMEENIA	6
Neljas koht: Prostorozh – SLOVEENIA	7
Viies koht: Eesti Roheline Liikumine / Eestimaa Looduse Fond / Eesti Keskkonnaõiguse Keskus – EESTI	8

Kliimamuutused on inimkonna jaoks 21. sajandit iseloomustav probleem ja praegu on pöördeline periood: me peame need peatama ja see nõuab tohutuid pingutusi kõigilt riikidelt ja osalejatelt.

Kliimaneutraalsusele üleminekul on otsustava tähtsusega kõigi ühiskonnas osalejate – ettevõtjate, teadlaste, tarbijate, kogukondade, kodanike ja nende organisatsioonide – aktiivne kaasamine. See eeldab üleminekut konsulteerimiselt ja ülalt alla kaasamiselt ühise kavandamise, ühisloome ja mõjuvõimu suurendamise mudelile. See nõuab otsest dialoogi kestlikumale ühiskonnale ja tervemale kogukonnale ülemineku tähtsuse üle.

COVID-19 pandeemia on näidanud, et jõudude ühendamise ja reageerimise koordineerimine annab lisaväärtust. Positiivsed lood on väga olulised, et kaasata inimesi ja organisatsioone kliimaküsimustesse. Need toovad veendumuse, et me ei ole lahingut kaugelki veel kaotanud.

Selles brošüüris esile toodud silmapaistvad näited kodanikuühiskonna kaasamisest näitavad kahtlemata, et meie kaaskodanike seas on olemas tahe tuua muutusi ning neil on palju ideid ja teadmisi muutuste realiseerimiseks. Kliimamuutused on ühine probleem ja ainult üheskoos tegutsedes saame selle lahendada. Kasutagem COVID-19 kriisist saadud kogemusi ja majanduse taastumist kui võimalust kliimakriisiga tegeleda. Meil on veel aega ära hoida halvimaid tagajärgi ja valmistuda tulevikuks.

Avaldame siiralt tunnustust 2021. aasta kodanikuühiskonna auhinna võitjatele ning täname kõiki kandidaate ja neid, kes levitasid teavet auhinna kohta.

Cillian Lohan
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee asepresident

Õiglase ülemineku suunas

Euroopa organiseeritud kodanikuühiskonna häälekandjana koondab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tööandjaid, ametiühinguid ning majandus-, kodaniku-, kutse- ja kultuurivaldkonnas esindatud erinevaid huve. Võimaldades liikmesriikide kodanikuühiskonna organisatsioonidel väljendada oma seisukohti Euroopa tasandil, aitab komitee tugevdada Euroopa Liidu demokraatlikku legitiimsust ja tõhusust ning aitab tagada, et Euroopa poliitika ja õigusaktid vastaksid paremini majanduslikule, sotsiaalsele ja kodanikuühiskonna olukorrale kohapeal.

Komitee on juba üle 60 aasta edendanud dialoogi ja konsensust Euroopa ühiskonnas tegutsevate sektorite vahel. Komitee liikmed esindavad väga erinevaid huve: kogukonna- ja noorteorganisatsioonid, tarbija- ja kutseühendused, keskkonnaaktivistid, puuetega inimeste ühendused ja palju teisi.

Komitee alustas 2006. aastal oma iga-aastase kodanikuühiskonna auhinna välja andmist, et tunnustada kodanikuühiskonna parimaid pingutusi Euroopa identiteedi ja kodakondsuse edendamisel. 50 000 euro suurune auhind võtab igal aastal fookusesse erineva teema. Selle aasta teema on kliimameetmed, millega märgitakse ära tõhusad ja loominguks algatused, mis edendavad õiglast üleminekut vähese CO2 heitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele majandusele.

Komitee sai üle 50 taotluse 24 ELi liikmesriigist. Need näitavad väärtust ja loovust mitmesugustes valdkondades, sealhulgas taasmetsastamine, kestlik turism, tööstuspiirkondade keskkonnasäästlikumaks muutmine, noorte aktiivsus, puuetega inimeste kaasamine ja ülekuumenenud linnade jahutamine. Käesolevas brošüüris tutvustatakse viit auhinnatud projekti ja antakse ülevaade uuenduslikest lähenemisviisidest, mida kodanikuühiskonna organisatsioonid kasutavad kliimaga seotud probleemide lahendamiseks.

Aeg koostööks

2021. aasta juulis [avaldatud Eurobaromeetri](#) uuring näitab Euroopa kodanike veendumust, et kliimamuutused on kõige tõsisem probleem, millega maailmsilmitsi seisab. Kliimamuutused ohustavad kahtlemata meid kõiki, kuid kõige kahjulikum on nende mõju ühiskonna kõige kaitsetumatele ja tõrjutumatele inimestele. Seetõttu on väga oluline, et üleminek keskkonnasäästlikumale majandusele ei jäta kedagi kõrvale.

Komitee toetab kindlalt [Euroopa rohelist kokkulepet](#): julget strateegiat, mille eesmärk on muuta ELi majandus kestlikuks, saavutada Euroopas 2050. aastaks kliimaneutraalsus ning tagada, et üleminek oleks õiglane ja kaasav. Neid eesmärke ei suuda ELi otsustajad üksi saavutada. Lubaduste täitmine on kollektiivne vastutus, mis nõuab valitsuse, ettevõtjate ja kodanikuühiskonna koostööd ja aktiivset osalemist. Nii põllumajanduse, tarbijate, noorte, vabakutseliste kui ka ühiskondlike organisatsioonide puhul tuleb igale sotsiaal-majanduslikule sektorile anda võimalus osaleda lahenduste väljatöötamisel ja rakendamisel.

Eurobaromeetri uuring: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2273>

Euroopa rohelist kokkulepet: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_et

Kodanike pühendumus ja eesmärgid

Komitee püüab oma töös tugevdada kodanikuühiskonna häält ja kaasatust. Kliimapakt – ELi algatus, millega kutsutakse kogukondi ja organisatsioone üles aitama kujundada keskkonnahoidlikumat ja kestlikumat Euroopat – keskendub **teadlikkuse levitamisele** ja **meetmete toetamisele**, tuginedes olemasolevatele algatustele ja andes kodanikele võimaluse toetada süsteemseid muutusi. Komitee on kutsunud üles võimaldama kliimapaktiga kliimameetmeid hariduse, suutlikkuse suurendamise, tökete kõrvaldamise ja rahastamisele juurdepääsu hõlbustamise kaudu.

Seda silmas pidades on komitee avaldanud artikleid ja arvamusi kliimamuutuste ja nende käsitlemise kiireloomulisuse kohta. Komitee usub, et elanikel on õigus tervislikule keskkonnale ja õigus eeldada, et nende valitsused tegutseksid.

Oma [2021. aasta jaanuari arvamuses](#) nõudis **komitee suuremaid pingutusi, et saavutada ELi 2030. aasta kliimaeesmärkide vahe-eesmärgid, kiirendada protsessi ja asetada kodanikud keskele kohale. Selle tegemata jätmine ohustab ELi eesmärki saada 2050. aastaks kliimaneutraalseks.** Enne 2021. aasta aprillis toimunud liidrite kliimatippkohtumist [nõudis komitee julget ja süsteemset lähenemisviisi](#), et kedagi ei jäetaks kõrvale.

Komitee on samuti [kutsunud üles suurendama noorte kaasatust](#) kestlikuma tuleviku suunas liikumisel. ÜRO kestliku arengu eesmärkide rakendamine Euroopa rohelise kokkuleppe kaudu nõuab uut põlvkondadevahelist lähenemisviisi ja kaasavat juhtimismudelit, milles noored on kliimastrateegiate keskmes. Komitee üritusel „Sinu Euroopa, sinu arvamus 2021“, mille eeskujuks oli COP26 tippkohtumine, kutsuti õpilasi jagama ideid selle kohta, kuidas tulla toime kliimakriisiga ja saavutada 2050. aasta eesmärgid. 2021. aasta juulis korraldas komitee esimese ümarlaua, kus osalesid noored aktivistid ja ELi otsustajad, et arutada kliima- ja kestlikkuse poliitikat. Samuti kuulus 2021. aasta novembris toimunud COP26 konverentsil osalenud komitee delegatsiooni esmakordselt ka üks noorte delegaate.

„Rääkimine ja dialoog on hädavajalikud, kuid selle ettepaneku edu tõeline mõõdupuu on, kui see peegeldab kodanikuühiskonnale, et noortesektor on ära kuulatud ja et on võetud sellest lähtuvaid järelemeetmeid. Euroopa ja maailm vajavad sihiteadlikkust, juhtimist ja tegutsemist,“ ütles komitee asepresident Cillian Lohan.

Ülesanne reageerida kliimakriisile tagajärjekalt on alles alanud. Kuid nagu näitavad komitee selle aasta auhinna taotlused, tahavad elanikud kogu ELis pühendunult selle probleemiga tegeleda ning kõigi jaoks õiglasema ja keskkonnahoidlikuma tuleviku tagada.

2021. aasta jaanuari arvamuses: <https://www.eesc.europa.eu/et/our-work/opinions-information-reports/opinions/stepping-europes-climate-ambition-communication>

Nõudis komitee julget ja süsteemset lähenemisviisi: <https://www.eesc.europa.eu/et/news-media/news/adaptation-climate-change-vital-protecting-european-citizens-lives-and-livelihoods-eesc-calls-ambitious-and-systemic>

Kutsunud üles suurendama noorte kaasatust: <https://www.eesc.europa.eu/et/news-media/news/without-youth-climate-strikes-europe-would-not-have-green-deal-today-its-time-now-give-youth-seat-table-stresses-eesc>

Viis auhinnatud projekti

Esimene koht: Grootouders voor het Klimaat (vanavanemad kliima toetuseks) – BELGIA

Belgias on 2,4 miljonit vanavanemat ja eakate inimeste varad ulatuvad hinnanguliselt 910 miljardi euroni. **Grootouders voor het Klimaat** püüab neid varasid rakendada ja investeerida kestlikumasse tulevikku. Tegemist on Belgia hollandikeelse Flandria vanavanemate ühendusega, mis teeb koostööd organisatsiooniga Youth for Climate ja teiste keskkonnaorganisatsioonidega, et suurendada toetust kaugeleulatuvale ja õiglasele kliimapolitikale kõigil poliitilistel tasanditel. Komitee auhinna võitmine tähendab nende kampaaniale märkimisväärset moraalselt ja rahalist toetust.

Ühenduse lähtekoht on, et igaüks saab anda panuse kliimaprobleemi lahendamisse ning et vanemal põlvkonnal võib olla lahenduses suur osa. Selle saavutamiseks edendab projekt vanavanemate kliimateadlikkust ja õpilaste finantskirjaoskust, soodustab investorite ja asutuste kestlikku finantskäitumist ning kutsub valitsusi ja panku üles minema üle kestlikule rahastamisele ja kliimanetraalsele ühiskonnale.

Kampaania „Our Savings for Their Future“ („Meie säästud nende tuleviku heaks“) käivitati 2021. aasta märtsis. Järgnesid põhjalik analüüs, kampaaniavideo, avatud kirjad, rida kohtumisi ja veebisait onzecenten.be. Selle protsessi käigus kogutud teadmiste põhjal töötab rühm välja kliimaülevaate, mis võimaldab vanavanematel määrata kindlaks oma kestlikkuse eesmärgid, hinnata oma portfelli ning rääkida oma pere ja finantsvahendajatega oma säästude ümbersuunamisest kestlikumatesse projektidesse.

„Oleme uhked tehtud uuringute ja analüüsitud andmete üle, mis käsitlevad üle 55-aastaste potentsiaalset finantsmõju investeringute kestlikkuse suurendamisele,“ ütleb pressiesindaja Guy De Koninck. „Oleme uhked ka meie algatatud kohaliku ja riikliku kampaania kvaliteedi üle, mis leidis laialdast positiivset vastukaja ajakirjanduses ja üle 55-aastaste organisatsioonide seas. Selle tulemusel kutsuvad vanemate investorid finantsvahendajaid ja poliitikuid üles kestlikkusele.“

Osaliselt selle ühenduse pingutuste tulemusena on finantseerimisasutused tugevdanud oma investeerimisfondide kestlikkuse kriteeriume. Järgmised sammud hõlmavad kestlike investeerimisjuhiste avaldamist üksikisikutele ning teemakohaste seminaride korraldamist üle 55-aastaste organisatsioonidele ja koolidele. Projekti saab hõlpsasti korrata mujal: Belgia prantsuskeelses piirkonnas on olemas sõsarorganisatsioon ja Prantsusmaal on huvitatud vanavanemate ühendus, kes sooviks eeskuju järgida.

„Igaüks eraldi ja kõik koos suudame me säästa ja investeerida oma raha oluliselt kestlikumal viisil,“ ütleb De Koninck. „Otsustajad saavad meie häält kuulda, mille tulemuseks on oluline positiivne mõju meie keskkonna ning meie laste ja lastelaste tulevikule.“

www.grootoudersvoorhetklimaat.be

Teine koht: Associació Catalana Enginyeria Sense Fronteres (Kataloonia piirideta insenerid) – HISPAANIA

Hispaania keskkonnateaduste ameti 2016. aasta aruande kohaselt ei suuda umbes 11% Hispaania leibkondadest – 5,1 miljonit inimest – hoida oma kodu talvel piisavalt soojana.

Associació Catalana Enginyeria Sense Fronteresi jaoks on energiaostuvõimetus palju enam kui küsimus, kas inimesed saavad endale lubada oma kodu kütmist. Juurdepääs põhilistele kommunaalteenustele kuulub põhiliste inimõiguste hulka ning ühendus usub, et igasugune arutelu kliimakriisi üle peab hõlmama ebasoodsas olukorras olevaid inimesi ja andma neile võimaluse kasutada täielikult oma õigusi: õigust veele, energiale ja eelkõige täielikule osalemisele ühiskonnas.

Ühendusse kuuluvad peamiselt vabatahtlikud spetsialistid, õpetajad ja üliõpilased. Mitmete kogunemiste ja koosolekute kaudu pakub organisatsioon nii turvalist ruumi kui ka mehhanismi kodanikuühiskonnas osalemiseks. Need kogunemised võimaldavad tõrjutud rühmadel ja üksikisikutel olla vastupanuvõimelisemad ning anda teada oma olukorrast, suurendada üldsuse teadlikkust ja muuta sotsiaalseid arusaamu.

Eesmärk on edendada õiglasemat ja kestlikumat energiamudelit ning töötada inimõigustel põhineva kliimaõigluse nimel. Tarbijaid julgustatakse muutma oma käitumist sobiva, turvalise ja võimekama tarbimise suunas.

„Naised ja naiste juhitud leibkonnad on energiaostuvõimetusel ebaproportsionaalselt mõjutatud, samas on naised energiaostuvõimetusel vastu võitlemisel tugevad osalejad,“ ütleb pressiesindaja Mònica Guiteras Blaya. „Üleminek ohvri rollist muutuste peaosalisteks on võimaldanud vägagi nende olukorda parandada ja muuta energiaostuvõimetusel mõjutatud inimeste ühiskondlikke hoiakuid.“

Ühenduse loodud võrgumudelit ja -vahendeid saab korrata ka teistes riikides ja kontekstides, aidates parandada kõigi juurdepääsu kindlale energiavarustusele.

„Üheskoos on eri kaitsetute rühmade ja kollektiivide liikmed väga tugevad ning võrgustiku kaudu tugevdatakse nende enesehinnangut ja iseseisvust,“ selgitab Guiteras Blaya. „Ühiseid kogunemisi, kus anname nõu, korraldame me mitte ainult selleks, et pakkuda energiaostuvõimetusel probleemil lahendamiseks vajalikke vahendeid, vaid ka selleks, et pakkuda neile ja avalikkusele ühist ja võimsat narratiivi keeruliste olukordade mõistmiseks. Algatus on tänu energiaostuvõimetusel kokku puutuvate naiste tunnistustele meedias laialt levinud, mis võimaldab meil luua sidet eri sihtrühmade ja meediaga.“

Tunnustus komitee auhinna näol võimaldab ühendusel tugevdada ja edendada praktilisi lahendusi, suurendada mõjuvõimu ning laiemalt propageerida poliitilisi lahendusi kõigil tasanditel. Lõppkokkuvõttes aitab see ühendusel varustada neid inimesi, keda see kõige rohkem mõjutab, et nad seda muutust juhiksid.

www.esf-cat.org

Kolmas koht: Ateliere Fara Frontiere (piirideta töökoda) – RUMEENIA

Ateliere Fara Frontiere pakub oma töökodades tööd tõrjutud inimestele, et võidelda sotsiaalse ebaõigluse, kuid ka kliimakriisi vastu. Algatuse „educlick“ raames kogutakse elektri- ja elektroonikaseadmete romusid. Seadmed renoveeritakse ja antakse koolidele, valitsusvälistele organisatsioonidele ja avaliku sektori asutustele, kes töötavad ebasoodsas olukorras olevatest kogukondadest pärit lastega. Protsessi käigus suurendatakse teadlikkust ringmajanduse eelistest ja pakutakse hea keskkonnapraktika mudelit.

„Kõige olulisem asi, mida me tahame, et meie toetusesaajad mõistaksid, on see, et nad ise on põhilahendus kõigile sotsiaalsetele probleemidele, mida meie projekt püüab lahendada,“ ütleb pressiesindaja Costin Dragne. „Me anname hääle tõrjutud kogukondadest pärit õpetajatele ja lastele ning toetame neid digiseadmetega, millega nad saavad muuta oma püüdlused ja kujutlusvõime tegelikkuseks. Anname oma tööintegratsiooni programmis osalevatele kolleegidele, aga ka maapiirkondade ja kõige sagedamini unustatud kogukondade noorele põlvkonnale võimaluse kinkida endale parem elu.“

Kuigi paljud eraettevõtted ja üksikisikud viskavad IT-seadmed välja, sest uute seadmete ostmise on mugavam, puuduvad ebasoodsas olukorras olevate piirkondade koolidel 21. sajandil korraliku hariduse andmiseks vajalikud arvutid.

Educlick kogub kokku arvutid, mis muidu prügimäele visatakse, ja taastab need töötajate abiga, kelle hulgas paljudel puudus samuti võimalus saada hea haridus.

Oma 13 tegevusaasta jooksul on educlick pakkunud töövõimalusi peaaegu 300 ebasoodsas olukorras olevale täiskasvanule. Töötajate hulgas on roma kogukonna liikmeid, inimesi, kes on varem kannatanud sõltuvuse all või olnud kodutud, ning vägivaldaohvreid. Samal ajal on peaaegu pool miljonit õpilast saanud kasu arvutite annetamise programmist ning saanud teadlikumaks renoveeritud digiseadmete kasutamise positiivsest mõjust kliimale.

„Me loome pikaajalisi suhteid, integreerides abisaajad oma meeskonda ja muutes nad kolleegideks,“ ütleb Dragne. „Ja me tahame tagada, et noor põlvkond mõistaks, et igapäevane tegevus võib muuta võitlust kliimamuutuste vastu, kui me tegutseme kogukonnana.“

Nüüd otsivad projektijuhid võimalusi, kuidas laiendada oma toetust haridussektorile, suurendada töötajate õppimisvõimalusi tööintegratsiooni programmi kaudu ja hakata aktiivsemalt osalema keskkonnakaitses.

Dragne ütleb: „Komitee auhinna võitmine näitab, et iga ühiskonnaliige on oluline, ning pöörab tähelepanu ebasoodsas olukorras olevatele inimestele, kes on võitnud minevikuraskused ning naudivad nüüd vaba ja iseseisvat elu tänu oma raskele tööle ja soovile edu saavutada.“

www.atelierefarafrontiere.ro

Neljas koht: Prostoroz – SLOVEENIA

Mittetulunduslik stuudio **Prostoroz** on mobiliseerinud elanikke, et parandada elutingimusi Ljubljanas, kus on vahel väga kuum. Prostoroz'i plaan oli kutsuda elanikke üles panema kirja avalikke kohti, kus on eriti kõrge temperatuur – nii muutub kliimamuutuste mõju nähtavamaks ja see avaldab ametiasutustele survet võtta leevendusmeetmeid. Kui kodanikud näevad, et nende muresid võetakse kuulda ja neile reageeritakse kohalikul tasandil, kasvab ka usaldus avalikkuse kaasamise vastu.

Projekti „Hot Spots“ raames esitati lihtne küsimus: millised kohad linnas on kõige kuumemad? Digikaardi abil oli lihtne kindlaks teha asjaomased kohad ning vaid kolme nädalaga said korraldajad linna 280 000 elanikult ligi 700 vastust. Vastuste analüüs näitas, et suvel on inimestel kalduvus kuumuse tõttu teatud kohti täielikult vältida. Lisaks ütles mõni vastaja, et eelistab kuumuse vältimiseks pigem autoga kui jalgsi või jalgrattaga liikuda, mis süvendab probleemi veelgi.

Elanikel on väga selged ideed selle kohta, mida tuleb teha, et päästa linn ülekuumenemisest. Paljud esitasid ka oma ettepanekud linna kliima parandamiseks. Nende hulgas on üleskutse, et oleks rohkem ja suuremaid puid varju andmiseks, vähem asfaldi, vähem betooni ja vähem parklaid.

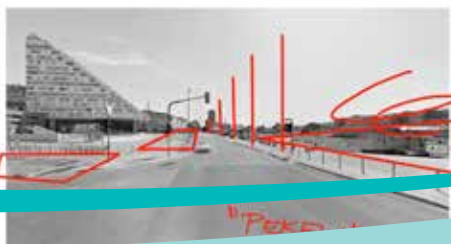
„Elanikelt saadud tagasiside oli erakordne: nad näitasid meile, et mõistavad ja tunnevad oma kohalikku keskkonda väga hästi ning mõistavad vajadust kliimamuutustega kohaneda,“ ütles pressiesindaja Naja Kikelj.

Prostoroz koostas enim häält saanud kohtade jaoks jahutusmeetmete ettepanekud ja esitas need linna ametiasutustele. Arvestades kodanike tagasiside määra, ei saanud ametiasutused seda probleemi eirata; vähem kui aasta hiljem istutatakse uusi puid, et pakkuda varju ühele linna kõige kuumemale tänavale.

Korraldajad leiavad siiski, et linn saaks veelgi rohkem tegutseda. Nad töötavad selle nimel, et muuta kliimamuutused linna ametiasutuste jaoks oluliseks teemaks. Samuti on nende eesmärk jätkata digitaalsete osalusmeetodite väljatöötamist, et kaasata kodanikke veelgi enam avalikku ruumi käsitlevasse arutellu.

„Projektist oleme õppinud, et üldsuse teavitamine keskkonnaprobleemidest peaks toimuma „siin ja praegu“ meetodil, arutades üldsusega käegakatsutavaid probleeme, mis mõjutavad nende igapäevaelu. Sel viisil saavad osalejad tegeleda oma praeguste muredega, kuid neid kutsutakse ka tulevikule mõtlema,“ ütleb Kikelj. „Selline osalusuring võib toetada teisi teadusuuringuid meetoditega, mis mõõdavad tavainimese vastuseid. Kahjuks on üha rohkem andmeid kliimamuutuste mõju kohta Ljubljanas, mis on muutumas üheks kõige kiiremini soojenevamaks linnaks maailmas.“

www.prostoroz.org

Viies koht: Eesti Roheline Liikumine / Eestimaa Looduse Fond / Eesti Keskkonnaõiguse Keskus – EESTI

Eesti põlevkivitööstuse lõpetamine nõuab suuri sotsiaalmajanduslikke muutusi Kirde-Eestis, kus seda kaevandatakse ja töödeldakse. Piirkond on sotsiaalselt ebastabiilne suure venekeelse elanikkonna ja suure tööpuuduse tõttu. Avatud arutelu puudumine selle probleemi lahendamise üle ja vähene teave energiasüsteemi ümberkujundamise kohta on olukorda veelgi halvendanud. Selles kontekstis oli auhinnatud projekti eesmärgiks tuua konstruktiivselt kokku kõik osalejad ja edendada alternatiivkütuste kasutamist.

Eesti taastuenergia tootmise määr on Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioonis üks madalamaid ning Eesti CO2 jalajälg üks suurimaid. Kuigi riigi parlament lubas 2017. aastal vähendada heitkoguseid vähemalt 80% ja minna 2050. aastaks üle peamiselt kohalikule taastuenergia tootmisele, on nende eesmärkide saavutamiseks vaja konkreetsemaid meetmeid.

Projekti eesmärk oli koostada võimalikult sujuv ja kiire üleminekukava, mis annaks kõigile võimaluse väljendada oma seisukohti, teha kindlaks ülemineku sotsiaal-majanduslikud riskid ja arutada võimalikke lahendusi. Samuti palus projektimeeskond valitsuselt teavet ja toetust.

„Me oleme näinud palju skeptitsismi, kuna taastuenergia allikad on tööpõhimõtte poolest fossiilkütustest täiesti erinevad – seega kalduvad inimesed arvama, et see lähenemisviis ei saa õnnestuda, kuni nad seda oma silmaga ei näe,“ ütleb projekti pressiesindaja ja Eesti Rohelise Liikumise juhatuse liige Madis Vasser. „Sama kehtib ka saastavate energiavormide järkjärgulise kaotamise kohta: kuigi on selge, et sellised energiaallikad langevad varsti konkurentsist välja, aktsepteerivad inimesed seda alles siis, kui see on juba juhtunud. Me oleme võtnud lähenemisviisi, et jagame asjakohast teavet lakkamatult, nii et seda on raskem ignoreerida.“

Lähenemisviis koosnes neljast aspektist: valitsusväliste organisatsioonide võrgustiku loomine teabevahetuseks; kõigi sidusrühmade dialoogi hõlbustamine; uuringute läbiviimine, et teha kindlaks teadmiste puudujäägid; ning üldsuse teadlikkuse suurendamine kliimaküsimustest. Üleriigilisele petitsioonile, milles nõutakse kliimaneutraalsust 2035. aastaks, kirjutas alla üle 3000 inimese ja seda arutati parlamendis, kusjuures paljud poliitikud toetasid seda. Nagu tavaliselt, tõlgiti kõik materjalid vene keelde, mis kajastab asjaolu, et põlevkivi kaevandamisest loobumine mõjutab ebaproportsionaalselt palju vene keelt kõnelevat kogukonda.

„Meie projekt oli oma ajastuse poolest tähelepanuväärne – hakkasime kõigi sidusrühmadega rääkima õiglasest üleminekust ammu enne seda, kui see muutus Eestis kuumaks teemaks,“ ütleb Vasser. „Kuigi meie, korraldajad, olime keskkonnaorganisatsioonid, säilitasime neutraalse ja avatud tooni ning suutsime kõik eri osalejad ühe laua taha saada, et ühiselt arutada ja õppida.“

www.roheline.ee

www.elfond.ee

www.k6k.ee

© Euroopa Liit, 2021

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Fotode / illustratsioonide kasutamiseks või kopeerimiseks tuleb luba taotleda otse autoriõiguse valdaja(te)lt:

Kaanefoto + p. 3: © Shutterstock / Viktoria Kurpas

p. 4: © Grootouders voor het Klimaat

p. 5: © Associació Catalana Enginyeria Sense Fronteres

p. 6: © Ateliere Fara Frontiere

p. 7: © Prostorož

p. 8: © Estonian Green Movement / Estonian Fund for Nature / Estonian Environmental Law Centre

**Euroopa Majandus- ja
Sotsiaalkomitee**

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Vastutav väljaandja: külastuste ja väljaannete osakond
EESC-2021-69-ET

www.eesc.europa.eu

© Euroopa Liit, 2021

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Fotode / illustatsioonide kasutamiseks või kopeerimiseks tuleb luba taotleda otse autoriõiguse valdaja(te)lt.

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus

Print
QE-01-21-441-ET-C
ISBN 978-92-830-5449-8
doi:10.2864/115635

Web
QE-01-21-441-ET-N
ISBN 978-92-830-5448-1
doi:10.2864/195

ET